

Донцов Богдан

студент гр. ФМСм-12,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Сідляр В.В.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МИТНОЇ СТАТИСТИКИ

Слово «статистика» походить від латинських слів «status» та «stato», які означають відповідно «певний стан явища» та «державна». Воно було введено в науковий обіг німецьким вченим Г. Ахенвалем у 1749 році у його трактаті «Статистика», де надавався опис політичного устрою держав Європи. Розвиток статистики історично пов'язаний з розвитком держав та їх потребами в управлінні. Вже в давні часи господарські та військові потреби вимагали даних про населення, його склад та майнове становище, і перші роботи такого роду можна знайти навіть у священних книгах різних народів. Початок розвитку статистики як науки припадає на середину XVII століття, коли в Європі сформувалися дві основні школи. В Англії виникла математична школа статистики, що також називалася школою політичних арифметиків, тоді як в Німеччині зародилася описова школа статистики, пов'язана з державоведенням [1, с. 5].

У сучасному розумінні статистика охоплює наступні аспекти:

1. Вона являє собою сукупність підсумкових відомостей, що кількісно характеризують різні аспекти суспільного життя, такі як виробництво, розподіл і обмін товарів, політика, культура та інші сфери.

2. Статистика є практичною діяльністю, яка включає збирання, оброблення та аналіз кількісних даних про суспільне життя, а також їх публікацію з метою надання інформації.

3. Вона є навчальною дисципліною, що досліджує кількісну сторону масових явищ і процесів у нерозривному зв'язку з їх якісним вираженням, з метою виявлення закономірностей у їх розвитку [2].

Статистика, як наука, включає різноманітні дисципліни, такі як теорія статистики, математична статистика, економічна статистика та інші. Особливе значення серед них має економічна статистика, яка охоплює такі аспекти, як система національних рахунків, статистика національного багатства, фінансова статистика, статистика ринків, зовнішньоекономічна статистика та інші.

Завдання статистики зовнішньоекономічних зв'язків полягає в наданні кількісної інформації про стан і розвиток зовнішньоекономічної діяльності у нерозривному зв'язку з її якісною характеристикою [3, с. 7]. Своєю чергою

статистика зовнішньоекономічної діяльності поділяється на дві головні галузі: митну статистику і статистику послуг у зовнішньоекономічній діяльності. Зокрема, митна статистика включає митну статистику зовнішньої торгівлі, а також спеціальну митну статистику.

Для досягнення ефективного соціально-економічного розвитку будь-якої країни, а також для забезпечення ефективного державного управління та регулювання, необхідно мати доступ до повної, достовірної та науково обґрунтованої офіційної статистичної інформації про різні суспільні явища, такі як економіка, соціальна сфера, демографія, екологія та інші. В Україні митна статистика займає важливе місце у цьому процесі.

У глобальних міжнародних відносинах, економіка часто взаємодіє з політикою, і статистичні дані щодо зовнішньоекономічної діяльності можуть бути важливим джерелом для вивчення міжнародних відносин. Використання митної статистики та методів кількісного аналізу дозволяє реконструювати та прогнозувати економічні процеси минулого та майбутнього. Вона також допомагає зрозуміти причини, які спонукають держави та уряди приймати рішення. Використання митної статистики у наукових дослідженнях дозволяє уникнути міфологізації та політизації історії. Проте сьогодні процес ведення митної статистики та її розвиток в Україні характеризується низкою проблем, які потребують усунення. Серед них зокрема, недостатня точність і достовірність даних, високий рівень корупції та недобросовісності, недостатня автоматизація та інформатизація процесів, слабка координація між митними органами та іншими структурами, недостатність ресурсів та кадрового потенціалу, а також недостатня прозорість і доступність інформації для громадськості.

Література

1. Аксьонова І. В., Авраменко О. В. Історія статистики : конспект лекцій для студентів спеціальності 7.050 110 усіх форм навчання. Харків : Вид. ХДЕУ, 2002. 172 с.
2. Статистика [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. В. Раєвнева, І. В. Аксьонова, О. І. Бровко ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора О. В. Раєвневої. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 389 с.
3. Навроцька Н.Г., Маргарифіна О.Б. Митна статистика для юристів та економістів: навч. посібник. Дніпропетровськ: АМСУ, 2006. 145 с.